

Forfatter: Hertz, Henrik

Titel: Digte fra forskellige Perioder, 1.-4. Deel.

Citation: Hertz, Henrik: "Digte fra forskellige Perioder, 1.-4. Deel.", i Hertz, Henrik: *Digte fra forskellige Perioder, 1.-4. Deel.*, udg. af Første Deel , 1851-62., s. 87. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hertz09_lev-shoot-idm140098531134160.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Digte fra forskellige Perioder, 1.-4. Deel.

Nyere Perioder.

(Efter 1830.)

Blandede Digte.

Første Samling.

88

89

Ouvertüre.

(Skrevet som Indlednings-Digt til »Anonym Nytaarsgave for 1832.«)

Ved Aarets Ende træder atter frem
For Eders Kreds den smilende Camene,
Og bygger midt i Eders Hjem
Af Ord og Toner Digtekunstens Scene.
Den kolde Luft, der stjal fra Træets Grene
Det friske Løv, og Nordenvindens Harm,
Der standsed' Bølgen med en mægtig Arm
Og størkned' den til lis, maa vige
For Sangen, for en letopkiltret Pige.
Hun byder: Luften aander atter varm,
Med friske Farver visne Blade spille,
Og Fuglen synger atter, Bølger trille.

Hun vinker Eder. Følger hendes Fjed!
I denne strenge Tid, da Undergangen
Gigantisk presser ned
Det ypperligste Liv, I glædes ved
Det Liv, det Held, der blomstrer trygt i Sangen!

90

Forskjelligt er det Stof,
En Digter vælger sig ved Musers Hof.
I muntre Sange synger Een om Vinen,
Der presseses paa Skræntninger ved Rhinen.
I dybere, betydningsfulde
Accorder slaaer en Anden Cithren an
Om Moskwas minderige Brand
Og om Geniets Kamp med lis og Kulde.
Een synger Hakons Død og Guders Fald
Og Helges Fart til Saxlands Herskerinde.
En anden høitbegavet Skjald
Forherliger et Fiskerleies Minde.

Men Een, hvis Aand, contemplativ,
Dybsindig, reflecterende, tør vove
Ved Lyren at fortolke Sandheds Love,
Han vender sig fra et bevæget Liv
Imod den mindre,
Ideens Verden i hans Indre.

Begrebet, løsnet fra Systemets Tvang,
Er Gjenstand for hans Sang;
Og Reflerionen, som et Frø, en Kjerne,
Slaaer Rødder i hans drømmerige Hjerne,
Og skyder Green og Qviste, Løv og Frugt,
Og af dens Blomster flyder liflig Lugt.

91

- Alt efter Evne have vi forsøgt
At tækkes Eder, Digtekunstens Venner!
Vi have sværmet, phantaseert og spøgt,
Og skildret Scener af et Liv, I kjender.
Vi have tænksomt fæstet Øiet paa
Den Kunst, vi dyrke, for at fatte
Betydningen af Digtekunstens Skatte,
Og dennes Væsen klarligt at forstaae.

Hvis I vil troe vort Ord, da er det ei
Den strenge Vinter, der idag regjerer.
Til Kilden midt i Skoven gaaer vor Vei,
Hvor Folket atter klyngeviis spadserer.
Og vil I venligst fæste Lid til os,
Da skal I paa en deilig Høstdag lande
Paa Øen Als, hvor Østresaltets Vande
Med lunkne Bølger, Vinteren tiltrods,
Beskylle rundt de græsbeklædte Strande.
Som Fremmede vil vi beskedent see
I Frastand paa de ridderlige Lege,
Men nærved agte paa et ubemærkt maaskee,
Idyllisk stille Liv, dets Vel og Vee,
Paa hvilket Muserne med Griflen pege.

Men I, der ere Venner af vor Kunst,
Betænker, at imens I sidde stille,
92 I skulle følge rundt med os, der spille.
Bereder Eder da til Musers Gunst!
I bringe Phantasie med Jer! Hvis ikke,
Er det omsonst, en Digtters Phantasie
Forsøger Eders Sandser at bestikke.

Tys! med et kraftigt Buestrøg forkynder
Orchestret, Ouverturen er forbi,
Og at vor Forestilling nu begynder.

93

Foraarets Uytaarsdag.

(Skrevet som Indlednings-Digt til »Foraarets Nytaarsgave« for 1833.)

Lyksaligt Nytaar! Held og Fred for Hver!
Fred i vort Land og paa den sølvblaae Vove!
Fred i vort Bryst! og Fred med Gud især!
Fred over Dagens Arbeid og Besvær!
Og Fred om Natten, naar vi trætte sove!

Lyksaligt Nytaar! Vintren er forbi!

Den aabne Himmel, fri for sneegraae Skyer,
Og Marken hist, for Rimen fri,
Paa Vaarens Nytaarsdag sin Glands fornyer.
Hiin Rest af Isen, da den brast,
Der som et frosset Skum ved Stranden hang sig fast,
For Solens Straaler saae vi den at smelte.
Langt ude Bølgerne sig muntert vælte;
94 Og Vinter-Taagerne fra Engen flye;
Dompappen fløiter ikke meer ved Laden;
Her er for varmt; mod Nord den søger Lye;
Men Svalen kommer skareviis til Staden.
Og Fuglesværmens Qvidder under Sky,
Og Gjøgens melancholske Kuk paa Landet,
Og Vrimmelen af Fisk, der flokkes under Vandet,
Forkynde, Vaaren gjæster os paany.

Lyksaligt Nytaar! byder atter her
Med Foraars-Følelsernes milde Varme
Den glade Digter til Enhver,
Der finder Lindring i Naturens Arme.

Ja, det er Vaarens Nytaarsdag! See kun,
Hvor festligt, hvor høitideligt, hvor stille
Med Dæmring-Lysning Solens Straaler spille
Blandt Stammer af den nysudsprungne Lund!
Og Storken er fra fjerne Lande draget;
Han ønsker Bonden et lyksaligt Aar.
Og Svalen titter ind til Jer fra Taget;
Hvo veed? en Kjæreste kanskee han spaaer.
O, det er tydeligt og godt at mærke,
At det er en af Vaarens Nytaarsdage:
See, hvor de tynde, hvide Skyer flage!
Hør! Aaret blæses ind fra Taarnet af en Lærke!
95 Og i det Tempel, Himlen hvælver over,
Dér bryder mildt i Fugletoner ud
Høimesse-Psalmer for Naturens Gud,
Og Blomstens første Duft paa Marken Herren lover.
Og Spurvene, der hoppe mellem Halmen,
Og nippe Korn i Bondens Lade,
Og vrikke, see iveiret og er' glade,
Hvad vedder I, de qviddre med i Psalmen.

En Digter, veed I, er Naturens Ven;
Hans Sjæl forener
I Billeder dens skjønne Phænomener;
Til deres Magt han giver heelt sig hen.
Med Sommeren han sværmer mellem Løvet,
Og Luften giver Gjenlyd af hans Sang;
Med Efteraaret sukker han bedrøvet;
Om Vintren, ak, ham Tiden falder lang.
Mod Vaaren vaagner han som af en Dvale
Og tager Lyren ned, der urørt hang;
Til Melodie forvandler sig hans Tale.
- Er det et Under da, hvis han beregner
Aarsskiftet fra et Punct,
Naturen selv som Overgang betegner,
Hvori dens Liv, der hidtil aanded' tungt,
Fornyer sig saa friskt, saa smukt, saa ungt?

Hvis I som han, der henrykt hefter
Sit Øie paa dens nylig vundne Glands,
Et Øieblik vil regne Tiden efter
En saa poetisk Almanak som hans:
Da haaber han, at I med Gunst vil kjendes
Ved denne Nytaars-Skjænk, der Eder sendes.

Med Tankens Alvor, med et muntert Spøg,
Med Lyrens Klager, med Novellens Minder
Aflægge Sangens Muser et Besøg
Hos Digtekunstens Venner og Veninder.
Med Vaaren drage de til Eder ned
Fra Poesiens varme Himmel
Og bringe Sangens milde Fred,
Dens glade Lyst til Eders Arnested;
Som hisset Trækfugl-Skarens muntre Vrimmel
Fra Sydens Varme drager til vor Kyst,
Og fløiter høit i Skoven og fortæller
Gud veed hvor mange deilige Noveller,
Mens Luften zitrer ved dens Røst.

97

Spadseretouren.

Aftenen er saa klar og smuk;
Nede ved Stranden frisk det lufter.
Hisset en eensom Fugl med Kluk
Gynger sig hvor Jasminen dufter.
Kom, min Cousine! der har din Ven
Lavet en Bænk under Blomster og Grene.
Vil du som jeg, saa gaae vi derhen;
Jeg har et Ord at sige dig ene.

Fiskeren nede passer sin Dont,
Sysler i Baaden og fløiter et Stykke,
Seer paa den rødlige, blaa Horizont;
Ikke skal han forstyrre vor Lykke.
Vidste du blot, hvor tidt han vil see
Over til Skyens hvidlige Strimer!
Uro de bringe paa Havet maaskee,
Skaffe ham Fisk i talrige Stimer.

98

Seer du? han støder fra Land, min Ven!
Ak, han har travlt, det kan ikke feile.
Bundgarnet trækker han ind igien;
Langsomt begynder Baaden at seile.
Konen derovre, der tørrer et Garn,
Mærker os ikke, derpaa er jeg sikker;
Mindre det smukke, blomstrende Barn.
Nynnende sidder hun bøiet og strikker.

Græsset er vaadt, her løber en Sti.
Giv mig din Haand, saa skal jeg dig føre.
- Tys! hvad er det? Der er Klammeri!
Det er et Selskab - kom, lad os høre!
Bliv kun, Veninde! Vær ikke forknyt!
Her kan vi staae og lytte bag Busken.
Vognen er væltet! - naa, den ligger blødt!
Hør, hvor de klamres og skjænde paa Kudsken!

Skulde jeg ikke hjælpe dem der?
Vent et Minut, saa stiller jeg Trætten . . .

Nei, naar du frygter, bliver jeg her.
Tro mig, jeg skal ikke vige fra Pletten.
Bidsk som en Hund, men lydig og tam,
Agter jeg paa din urolige Mine;
Og i at føie dig er jeg et Lam.
Føi mig igjen, min søde Cousine!

99

Det var jo deiligt! Her er Musik!
Fløite, Claveer og to Violiner.
Saae du den smækkre Dame, der gik
Pludseligt bag de lange Gardiner?
See, med en Herre hun har en Passiar . . .
Ih, du min Gud! han kysser jo Damen!
Det er bestemt et hemmeligt Par.
Bare nu Præsten snart siger Amen!

Følg mig, Veninde! Her kan vi gaae
Nedad til Stranden bag Huset deromme.
- Stille! jeg hører en Nattergal slaae . . .
Veed du, hvorfra dens Toner kan komme?
Ak, nu bemærker jeg først! Fra et Buurs
Gitter og ud i den smægtende, stille
Aftenluft toner den fri Naturs
Ømmeste Lyrikers klagende Trille.

- Enten er Luften trykkende varm,
Eller mit Hjerte lider af Hede.
Kom, min Cousine! giv mig din Arm.
Naar vi gaae til, saa er vi dernede.
Seer du mit Lysthuus? Op til en Lind
Duftende sødt Jasminerne hælde.
Vil du som jeg, saa gaae vi derind.
Ak, jeg har tusinde Ting at fortælle!

100

Philologen til sin Elskede.

»Hvorledes jeg, der har studeert,
Og læser i de mange, lærde Bøger,
Og Nat og Dag om lutter Viisdom søger,
Oprigtigt elske kan en saa forkeert,
Kanskee lidt smuk og god, men taasset Pige,
Det vil du - sagde mig igaar din Skjemt -
Engang for alle vide ret bestemt.«
- Velan, min Ven! jeg skal dig Grunden sige.

Skjøndt ei din Tænkning binder
Særdeles stærkt en Aand,
Der tidligt alt blev ført ved Musers Haand
Omkring blandt Latiens forklarte Minder,
Jeg hviler fro min Kind ved dine Kinder.
Og, hvis end ei din Tale
Kan hvad du føler klart i Udtryk male,
101 Jeg dog maa lytte taus, med Andagt næsten,
Naar du i sød Forvirring standser i

En høist confus Fortælling om Pipi*)
Og troer, jeg kan nok gjætte mig til Resten.

Din Tale, lig en Sang, der falder let
I Ørene, skjøndt Texten selv er slet,
Er saa vidunderlig i Melodien,
At Den, der hører Talen, veed ei ret,
Om der er Mening eller ingen i'en.

Vel maa jeg agte nøie,
Naar jeg vil fatte hvad du har for Øie;
Maa speculere, slutte, passe paa,
Naar Texten, du behandler, lig de gamle
Auctorens Skrifter, som vi Lærde samle,
Ved en Lacune stundom gaaer istaa.

Men, er end ei din hele Tale klar,
Jeg trøster mig ved det, som jeg begriber;
Til Resten bruger jeg en - Commentar.

- Hvad han, der sang ved Tomi og ved Tiber,
Ved mangt et dunkelt Ord har meent,
Fandt hans Fortolker aldrig eller seent.

* 102

De stjaalne Vink, de hemmelige Rænker,
Alt, hvad Ovid bedrev,
Imens han sukked' under Amors Lænker,
Derom ei nogen Commentator skrev.

Men jeg, for at forstaae ham, gik tilbage
Til Kilden, Stoffet for hans Poesie,
Til Kjærligheds Mysteriet, hvori
Hans gratiøse Skjemt, hans ømme Klage
Er udtalt med en Lethed uden Mage.

Først der, ved dette friske Væld,
Tilgavns jeg fatted', som du vel begriber,
Det søde, hemmelige Held,
Der blomstrede for Sangeren ved Tiber.
Jeg fulgte Skalken overalt,
Og fandt hos dig, Veninde!
Modellen til den yndige Gestalt,
Han skildrer af den skjønnne Romerinde.
Men hvad han voved' med en deilig Viv
(Ved Bordet med den listige Værtinde)
Det lærte mig min Ungdoms viltre Liv
Begribeligt og tænkeligt at finde.

Saaledes jeg studeerte Dag for Dag -
Jeg kan forsikre, med en Iver,
Som intet Ord, ei noget Sprog beskriver;
103 Og meer og meer sig luttrede min Smag.
Med Livets store Commentar i Haanden
Jeg fattede min Yndlings-Digter grant.
Hvad Under, at jeg fandt
Ei blot hans Mening hist og her, men Aanden,
Der, svøbt i Versets zirlige Gevandt,
Og i et Udtryks Gratie, forsvandt
For Philologerne, der ængstligt binde
Til Texten sig og - ofte gaae iblinde.

- Og, hvergang du, min classiske Veninde!
Med Brystet fuldt af Elskovs Elegier
Vil tolke gjennem Talens Tvang
Den hemmelige Sang,

Der lever i din Sjæl i skønne Melodier,
Men - rødmende forplumrer dig og tier;
Hvergang jeg med Besvær maa sanke
Af knudrede Tirader,
Forlegne Smil, af skjelske Træk og Lader,
Hvor det er gjørligt, Hælvten af din Tanke:
Da tænker jeg som saa: de Gamles Skrifter
Har ogsaa tidt i Tankegangen Rifter.
Min Ven Ovid
Forstod jeg først fra Bunden,
Da Amors Rænker i min egen Tid
Til det Forblommende mig viste Grunden.
104 Er min Venindes Tankegang confuus,
Saa kan den uden Spørgsmaal commenteres,
Naar af min egen Elskovs-Ruus
Den dunkle Tale viseligt suppleres.
Af hendes hele Væsen maa, jeg troer,
En Philolog forsøge
At finde Meningen, der muligviis kan spørge
I mangen Gætning, mangt et enkelt Ord.

En Billedstøtte lig, hvor Alt
Er udtrykt i den yndige Gestalt,
Og Sjælen klæber
Veltalende, men taus, ved stumme Læber:
Som denne blev, erkjender jeg med Lyst,
Dit Legems skønne Former ene
Et Udtryk for den englerene
Og dybe Sjæl, der drømmer i dit Bryst.
Din Tales Aand forklares
Af Legemet, hvori din Aand bevares,
Saaledes som man tidt af Statuen forstod
En dunkel Indskrift paa dens Fod.

Ak, ingen Hemsterhuis interpreterer
Saa grundigt som det søde Smil,
Der følger skamfuldt med din Tales lil;
Og ingen Bentley dechiffreer
105 Saa tydeligt en Paastands sande Grund
Som i et trofast Kys din Purpur-Mund.

Hvorofte, naar du med narcissisk Ynde
Fortabes i dig selv og nøler,
Imedens du fortæller hvad du føler,
Men glemmer hvad du vilde smukt begynde,
Og rødmer, standser, indtil jeg
Kan hjælpe dig saa smaat igjen paa Vei;
Hvorofte bli'er da denne Rødmens ikke
En sanddru Commentar,
Der giver mig den Mening, der skal stikke
I et saa godt som himmelfaldet Svar.

Hvorofte, naar du demonstrerer
Med Hænder og med Armene, men veed
Til sidst aldeles ikke meer Besked,
Hvorom du selv saa heftigt disputerer;
Og lidt fortrydelig med et »ved Gud«
Forsikkrer mig, jeg hører aldrig efter
(Endskjøndt jeg passer paa af alle Kræfter)
Og bryder endeligt i Latter ud:
Hvorofte var da ikke denne Latter
Et Middel til at jeg begreb dig atter;
Hvorofte fyldte Smilehullet ud
Det Hul, der i din Tale gjorde Brud!

Og naar du lægger Fingeren paa Næsen
Og vil med Dybsind tolke mig en Ting,
Og jeg maa, lee - tilgiv mig! - ved Fadaisen,
Saa jeg i begge Siderne faaer Sting:
Saa er det denne Finger, denne Næse,
Der lader mig din skjulte Mening læse.

Dit Øie, dine Læber og din Mund,
Dit Bryst, din Nakke, dine faure Kinder,
Paa hvilke Rødmen stiger og forsvinder,
Saa tidt i Sjælens hemmeligste Grund
Et hurtigt Indtryk Herredømmet vinder;
Dit Ansigts ubeskrivelige Træk,
Der aldrig, selv ved stærke Lidenskaber,
Som Vrede, Frygt og Afsky eller Skræk,
En af Naturen tildeelt Ynde taber;
Din Tales udtryksfulde Klang;
Den Tone-Strøm, der sagtens Intet siger,
Men dog som Sprogets Melodiers Sang
Med Fløitens Vellyd fra din Læbe stiger;
Ja selv din lette, gratiøse Gang,
Hver lille Haandbevægelse, der giver
Dit Ord et Eftertryk, jeg ei beskriver,
Og din jomfruelige, ranke Væxt,
Er Commentaren til din Tales Text.

107

Men, ak! jeg maa bekjende, min Veninde!
At ofte, naar vi sammen discourere,
Og jeg fordybet vil studere
Dit Aasyns Træk, din Mening klart at finde,
Bemærker jeg for sildigt, at jeg har
Forelsket mig i Textens Commentar; -
Bemærker jeg, de lærde Noter dandse
Med saadan Skjønhed til den magre Text,
At jeg tilsidst er ganske som forhex't,
Og Intet uden Noterne kan sandse.

108

Bryggerenes Jeremiade.

Das Menschenvolk nu mich ennuyieret,
Ja, selbst der Freund, der sonst passabel.
Das kommt, meil man Madame titulieret
Mein süssets Liebchen, so süss und aimabel. H. Heine.

Jeg hører tidt af en og anden Ven,
Jeg ansees for den lykkeligste Brygger;
At Alting føier mig hvor jeg vil hen.
- Nei, Godtfolk! jeg veed bedst, hvor Skoen trykker.

Vel er det sandt, jeg har min egen Gaard,
Og uden Priroteter og Restancer.
I Stalden begge mine Bæster staae;
Og spændes de for Vogn, pas paa, de dandser.

Jeg har en Rid'hest for min egen Mund,
En holsteensk Kurvevogn med fire Sæder.
Hver Søndag ta'er vi ud til Slottenlund
Og frydes ved Naturens mange Glæder.

109

Og sandt det er, jeg har en Deel forud;
For hvor jeg kommer, bli'er jeg respecteret.
Min ældste Søn stod øverst, det veed Gud!
Da han i Paasken sidst blev confirmeret.

- Men hermed er det ikke gjort. Enhver,
Om ogsaa Lykken fødied' ham forresten,
Maa dog bekjende, at hun her og der
Har endnu mere favriseret Næsten.

See, nu er jeg en grumme holden Mand
Og commanderer glatvæk i min Stue.
Hvad hjælper det? naar jeg dog aldrig kan
Faae Kjællingen derhjemme gjort til Frue.

Og hvad der egentligt er værst derved,
For ellers jeg mig Pokker derom kerer,
Det er just det, at de, vi omgaaes med,
Er næsten lutter Borger-Officerer.

Og har vi saa engang lidt Maskepi,
Lidt Selskab, som jeg sætter med det samme,
Er Mutter i det hele Compagnie
Vor Herre Død den eneste Madame.

110

See, det kreperer! det veed Gud det gjør!
Og derfor er det evige Capitel,
Min Kone standser ved, naar blot hun tør,
At jeg partout maa skaffe mig en Titel.

Men det er ikke gjort som sagt, Machere!
Folk er saa curiosse her i Staden.
Jeg troer, man finder før en Secretair
End Karlens Titel liggende paa Gaden.

For, skjøndt jeg tidt har speculeret paa
Adskilligt, som jeg tænkte skulde gjør'et,
Jeg mærker, det vil ikke rigtig gaae,
Hvor meget jeg endog har villet smøre't.

Som nu at blive Borger-Officeer,
Det har jeg selv fordærvet med Attesten.
Jeg svoer mig fri - som det saa ofte skeer
Og gik med spanske Fluor under Vesten.

- Forøvrigt maa jeg sige til min Trøst,
At de, vi omgaaes med, de er' galante.
De sige Frue, saa det er en Lyst,
Til Kjællingen og til min rige Tante.

111

En fornem Mand - I kjender ham, jeg troer;
Han sidder i Collegiet den samme -
Han siger, naar han spiser ved vort Bord,
For ingen Priis til Kjællingen Madame.

Og ellers Fleer, der spise tidt hos os
Og kjende rigtigt til den fine Tone,

De sige, Rangforordningen til Trods,
Min lille, rare Frue til min Kone.

Men - denne Herlighed er ikke stor;
For mens min stakkels Kone staaer og neier,
Stu'pigen, seer jeg, lurur udenfor
Og fniser, mens hun lader som hun feier.

Nee! det har ingen Art! Det er for galt!
Jeg har nu altid holdt af det Reelle:
Kan jeg ei brygge med mit eget Malt,
Saa la'er jeg være, det kan jeg fortælle!

112

Prolog,

frem sagt i et Selskab ved en Forestilling af det saakaldte Schattenspiel an der Wand.

Prologus træder frem med en tom Sæk i Haanden og siger:

Mine høie Patroner! Høistærede Venner!
Mine Herrer og Damer! Jeg er Deres Tjener!
(Afsides.)
Nei, det kan aldrig gaae godt. Hm! hm!
(Høit.)
Jeg har et Par Ord at fortælle Dem;
Men Sagen er saa aparte, saa egen,
At jeg er virkelig ganske forlegen.
Enhver af Dem formoder bestemt,
At see en Comedie her iaften;
Og dersom det ikke var gaaet saa slemt,
Saa havde vi uden Spørgsmaal haft'en;
Men nu bli'er det Hele Bind, kan jeg troe.

113

Historien er i Korthed denne:
Jeg har den Lykke privat at kjende
Den kuhnske Troupe paa Vesterbro;
Ja, jeg tør paastaae, hos denne Vande
Kan jeg betragtes som Potte og Pande.
Jeg stolede derfor paa Hjælp fra den
Og tænkte: »Da vi er' saa meget intime,
Saa tjene de vel deres gamle Ven
Med en eller anden smuk Pantomime.«
Og ubekymret, i denne Tro,
Jeg traved' imorges til Vesterbro.
Jeg fandt som sædvanligt den lille Laage
Ved deres Theater paaklem, og saae
En gammel Kone derinde staae
Og feie Støvet af Hjørner og Kroge.
Er Nogen hjemme? jeg spurgte. - »Nei.« -
Hvor er' de da nu? - »De er' reist deres Vei.«
- Hvorhen? - »Jeg troer, til St. Petersborg.«
- Aa!! -

Her stod jeg en kjøn; fortvivlet jeg saae,

At alle vore Planer i Skarnet laae.
Jeg stamped' med Foden; jeg slog mig for Panden;
Jeg var ikke langt fra at gaae fra Forstanden.
Da saae jeg med Eet ved det svage Skin
Af Konens Lygte, der rørte sig Nogen;
Det løb paa Theatret ud og ind,
114 Som dunkle Figurer, der sees i Taagen.
Nu strakte det sig og nu gav det efter;
Nu sank det sammen, og nu vandt det Kræfter.
Den smidige Krop
I Bugter naaede mod Loftet op.
Hvem - spurgte jeg - er det, der rører sig der?
Nei see, nu er det os ganske nær!
»De der? - begyndte Konen at tale -
Det er Skygger af Selskabets Personale.«
Hvem? Skygger? - jeg svarede stødt - hun har,
Det mærker jeg sagtens, mig lidt til Nar.
- »Ih, nei! min Herre! - gav Konen til Svar -
Det er jo bekjendt, naar bort de drage,
Saa lade de deres Skygger tilbage.
Deslige Personer reise, De veed,
Med allerstørste Sparsommelighed.
Hver Plads i Vognen er overfyldt
Med Folkene selv, og Hver har sin Byldt.
Saa seer De selv, mellem al den Stads
Kan Ingen faae til sin Skygge Plads.
Den bliver da her. Man lukker den inde,
Af Oeconomie, for Plads at vinde.«
- Forundret hørte jeg Konens Ord.
Iførstningen tænkte jeg, hun bedrog mig.
Men, da hun nu høit og helligt svoer,
Saa nægter jeg aldrig, at det slog mig.
115 - Ja, hvad der er mere: den gode Madame
Forsikkred', at Skyggerne var, naar det gjaldt,
Saa flinke som Folkene selv i Alt
Og kunde gjøre ganske det samme.
- Nu, kort at fortælle, jeg tænkte som saa:
I Æslets Sted man nøies med Grimen;
Og kan man ei noget bedre faae,
Man nøies med Skyggen af Pantomimen.
For gode Ord - og for Penge - jeg fik
En Sæk af Madamen; med Sækken gik
Jeg op paa Theatret og fik til Lykke,
Skjøndt langsomt, i Sækken den største Skygge.
Det var Pierrot. Han stod og sov
Med Ryggen lænet mod en Coulisse,
Der forestilled' en Deel af en Skov.
Jeg tog ham vaerligt, da Karlen er grov,
Og løfted' den spidse Hat fra hans Isse
Og putted den ned. Han rysted' og gjøs
Og gabed' gefærligt, som om han frøs.
Men, da jeg tilsidst fik ham selv i Sækken,
Da foer han i Søvnne sammen og nøs.
- Da han var forvaret vel, kom Rækken
Til Harlekin med samt Columbine.
De stod fordybed', med Ømhed i Mine,
Med Kjærligheds-Sprog i hvert Øiekast,
Og holdt hinanden omfavnet fast.
116 Nu veed man, om ogsaa Verden gik under,
Og Stjerner og Maane faldt ned med Dunder,
Det mærkedes ei af et elskende Par.
Jeg nærmed' mig da med Sækken, var snar,
Og mens de kyssedes ømt paa Munden,
Jeg lagde dem lempeligt ned paa Bunden.
- Og efterhaanden maatte de Andre,
En efter den Anden, i Sækken vandre:

En Jomfru Levin med forkortet Skjørt;
En anden, der var urimelig snørt;
De tvende Pricer, den gamle Kuhn,
En Mand fra Kapellet (jeg troer, det var Bruun),
En Troldmand, en Amor, en Pyntekone,
En Mand, der saae ud som Pantalone,
En Pollicinel, og mange Fleer,
Som man sædvanligt paa Broen seer.
- Her har jeg dem Alle -
(peger paa den tomme Gæk.)
Ifald De ville,

Høistærede! kan de begynde at spille.
Men, for at der ei skal spilles omsonst,
Jeg beder Dem mindes vel, at vort Stykke
Er i sig selv ingen egentlig Kunst;
Ak nei! af Kunst det er kun en - Skygge.

117

Amors Poetik.

(Skrevet som Prolog til Lystspillet »Amors Geniestreger«.)

Imens den iisgraa Trækfugl, Frostens, bygger
Paa Land og Sø en Rede
Snart af chrystalne, grændseløse Stykker,
Og snart af frosne Draabers Kjede;
Mens Sneens Fog, som hvide Duun, sig brede,
Og Øiet blændes af de tætte Lag,
Der overalt berede
Et kjøligt Leie for en Vinterdag -

Og mens den øde Lund, den frosne Vove
Forener ved Kaminen
Hvad før var skilt Paa Søen og i Skove;
Mens Sang og Spil og Dands ved Tambourinen
Og Kunstens Foraars-Skjær
Adspredes Taagen, der mit Hjem formørker,
Indbyder jeg Enhver,
Der er en Ven af Kunsten, som jeg dyrker.

118

Desværre veed jeg, Kindens Rose daarer
Og giver Plads for hvide
Vandliljer, der skyde frem blandt Taarer.
En Gud, en frygtet, sidder ved min Side.
Han griber mine Glæder,
Mit Hjertes Varme, Pulsens raske Slag,
Min muntre Time med min mørke Dag,
Mit friske Liv, min Sundheds Aandedrag,
Alt han berøver mig som en Forræder,
Der leer ad mine Taarer, naar jeg græder.

Og denne Gud er Tiden: hvad jeg føler
Og tænker flygter fra mig, mens jeg nøler.

Min hulde Musa, du, min Sangs Veninde!
Din Finger peger paa
Minutterne, der ubenyttet svinde,
Og Aarene, der frugtesløse gaae.
Lad mig din Cither laane!
Lad mig end eengang sødt beruses i
Din Tales Poesie,
Og inden mine dunkle Lokker graane,
Ledsage Tacten af din Melodie.
End eengang lad mig slaae de gyldne Strengel!
Jeg veed jo ei, om jeg formaaer det længe.

119

Men siig, hvem vover jeg blandt alle Guder,
Der herske paa Olymp, at vælge til
Beskytter af mit Citherspil?
Jeg seer, min Musas Smiil mit Valg bebuder.
Hun peger hen paa ham, den lille, blonde
Og blinde Gud, der lærer Nattergale
At slaae og unge Pigebørn at tale;
Han, der forsøder Luften med sin Aande
Og svangrer den med Længsel og Begjær,
Den skjælmske, stundom i sit Forhold løse,
Men dog til alle Tider gratiøse
Gud Amor, kjendt, jeg tænker, af Enhver.

Tidt har han fulgt Poeten paa hans Gang.
For Baggesen han hvisked' om Gunløde;
For Adam sang
Han Digtet, det vidunderlige, søde,
Om Valborg, der for Axel leed og døde.

Jeg skylder ham uendeligt. Han bragte
Mig tidlig til at stræbe
Og troe paa de Forhaabninger, han vakte.
Han lagde Rimets Vellyd paa min Læbe;
Thi, mens jeg end var ung og tidt bedrøvet,
Han stod bag Løvet
120 Af Busken, hvor jeg sad og jamred' saare.
I Flugten greb han skjemtende min Taare
Og gjorde - mon I gjætter? -
Af Taarerne de deiligste Sonnetter.

Han kjælede for mine Phantaster,
Han hjalp mig, naar jeg sang for min Veninde,
Han lærte mig, med Versets Melodier
Et reent, naturligt Udtryk at forbinde.
»Er' dine Digte - sagde han - studeerte;
»Er' Vendingerne tvungne;
»Er' dine Følelser i affecteerte,
»For Øret ikke vante Lyd besjungne:
»Fortvivl da, Digter! om din Kunst,
»Og beed mig før i Prosa om min Gunst.
»Jeg og min Moder
»Skye Eders Digtes tvungne Perioder.«

Han viste mig, Ideen vorder plat,
Af rene Formers Ynde
Og af det rette Tonefald forladt
»Betænk itide hvad du vil begynde,
»Og stem din Cither til
»Det Thema, Sangens Fader
»Skal høre, naar han lytter til dit Spil.
121 »Betænk, at Pigen, som du elsker, hader
- Saa slutted' han - en klodset Elskers Lader.«

Jeg fandt, det var min Pligt,
Blandt denne Guds utallige Bedrifter,
Hvormed han Held, men ogsaa Vanheld stifter,
At vælge mig Sujettet til et Digt.

- Tillader nu, Høistærede! (jeg mener
Blandt Damerne: de fleste;
Blandt Herrerne: de dygtigste, de bedste)
Tillader mig som Tjener
Af Amors Vink og Gudens Kjæledægge,
Mit Digt for Eders Fødder ned at lægge.

Hvis I belønne huldt med Eders Gunst,
Ei Digteren - den ubekjendte Sanger
Saa stort et Held ei venter, ei forlanger -
Men Digtet, Frugten af min Kunst:
Da skal jeg, trods den slemme Beltspassage,
Og trods den strenge Frost
(Jeg feiler med Poeternes Courage
Og kjører med poetisk Extrapost)
Hvert Hjertesuk til Amor transportere,
Hver Bøn, samt al den Kjærligheds-Malheur,
Der hidindtil laae over i Korsør,
122 Og Guden Eders Sag recommandere.
Han staaer paa Springet;
Spendt er hans Bue; Pilen er bevinget;
Han lyder mig som Digter ubetinget.

Men - hvis en bidsk og knurrende Kritik
Paa Et og Andet hist og her vil anke,
Og skiller plumpt, som nu og da er Skik,
Fra Digtets Indhold og dets Tanke
Den Form, hvorunder de Betydning fik:
Da pukker jeg paa Amors Poetik
Og fordrer af min Dommer, før jeg dadles,
At han betæker: Stof og Form er eet
I Digtekunstens høiere Gebeet,
Og at ved Formens Skjønhed Stoffet adles.

Rødhætten. En Capriccio.

(Jremsagt paa det kongelige Theater af afd. Skuespiller Winsløw d. 19. Febr. 1832)

Der er et gammelt Sagn, der melder om
En lille rød og høist mærkværdig Hætte,
Der øieblikkeligt, saasnart den kom
Paa unge Pigers Hoved, kunde sætte
En rose d'amour
I Sikkerhed mod unge Herrers Cour.

I vore Dage
Det vilde lidt af Hedenskabet smage,
Ifald et ungt og yndigt Blod
Med røde Huer
Beskyttede sig mod
Den Fare, der Uskyldigheden truer.

I vore Dage veed Enhver,
Hun være Pige, være Kone,
Der er, som Værn om hendes Uskylds Throne,
En bedre Trolddom hende nær.
124 Mod Smigrerier eier hun et Øre,
Der kjender hvad det tør og hvad det ei tør høre.
Blot med et Øiekast
Afvæbner hun den tøilesløse Last.
Ja, det er vist og fast,
At man i vore Tider
Kan være retirée saa meget som man gider.

Nei, det er andre Sager,
Der nutildags et Fruentimmer plager.
Der er en værre Nød,
Mod hvilken unge Koner (thi jeg sigter
Især til bisses Rettighed og Pligter)
Med Grund endnu tør ønske sig en rød,
Forhexet, lille Hætte, der kan være
Til Bistand for dem selv og Qvindekjønnets Ære.

Alt ofte har jeg speculeret paa,
Hvorledes somme,
Særdeles skikkelige, næsten fromme,
Ved Frygtsomhed bekjendte Piger faae,
Saa snart de blive gifte, denne Stemme,
Dev dominerer Mandens, denne Magt,
Hvorunder Manden krymper sig forsagt,
Hiin Enevolds-Regjering hjemme,
Hiin Kraft, der i Pantoffelen blev lagt.
125 Hvo lærer da en Due
Med en Commandørøst; at true?
Hvorledes bringes han,
Der er Naturens Mesterstykke, Manden,
(Jeg veed for Pokker dog, at man
Hos En og Anden
Af Mesterstykkerne har fundet Been i Panden)
Hvorledes bringes han i saadan Grad
Til nu at vise sig saa rød og feig og flad?
Ja, han, hvis Mod ei Grændse kjender,
Han lyder tvende fine, bløde Hænder!
Hvis det gaaer til foruden Hexerie,
Saa troer jeg, paa min Ære,
At, trods den nyeste Theologie,
Den Ondes Magt er blot og har Chimaire.

Da Sagen rigtig er interessant,
Har jeg studeert og svedt i Bøger rodet,
Indtil Bekræftelse jeg fandt
Paa Det, jeg havde længe alt formodet.
Ja, mine Herrer! det er næsken vist,
Hiin Magt, der gaves Konen,
I Kraft af hvilken hun tilsidst
Alene fylder ud den hele Plads paa Thronen,
Hiin Magt, mod hvilken vi udruste os omsonst,
Den er en Virkning af - den sorte Kunst!
126 Og for den rene Sandhed at berette,
Den stikker i en rød, forhexet, lille Hætte.

Jeg sad en Dag
Og bladred' i min Bedstefa'ers Papirer,
Hvori der meldtes snart om Dommens Dag,
Snart om Arabiens Emirer,
Snart om det Kunnersdorfer Slag.
Snart traf jeg paa en grumme lærd Beretning,
»At gjøre Guld af alle Slags Metal,«
Der havde været ganske klar, ifald

Et Punktum havde haft en Eftersætning.
Omsider blandt Endeel, hvortil jeg kom,
Om Kjøbenhavns Beleiring og dens Glorie,
Jeg traf et Manuscript, der handled' om
Min Oldemoders Giftemaals-Historie.

Paa hendes Bryllupsdag - saaledes lyder
Historien - kom hendes Amme Mette
Og sagde: »A-« (jeg haaber, man kan gjette,
Hvorfra hun skrev sig, fra de kjære Jyder)
»A har, mit Barn, i lang Tid gjemt
En Gave, som a har for dig bestemt,
Som du maa itt' forsmaae.« - »Lad see, min Mette!
Hvad er det da du har?» - »Det er en Hætte«
127 - Var Ammens Svar, hun kaldte saa
Et Hovedtøi med røde Strimler paa
Og lutter røde Baand - »men denne her, mit Barn!
Hvis den sin Lige har, a være vil et Skarn.
See bare paa den! A har saaet den fra
En Kone fra den samme By som a.
Hun fik den fra en Mand, der havde flakket
Omkring i Egnen med Zigeunerpakket.
Naar nu du bliver gift, saa sæt kun Hætten paa,
Og a vil døe paa, alle Nykker,
Der nu og da en Ægteherre trykker,
Vil strax forgaae.
Ved Hjælp af den du bringer
Din Mand til Alt, og gjør ham snart saa tam,
At Du kan vinde ham
Omkring en Finger.«

Min Oldemoder, der fra første Færd
Ei havde fundet Hovedtøiet
Den lange Tale værd,
Var allermindst med Slutningen fornøiet
»Aa, skam dig, Mette!« - brød hun ivrigt ud -
»Er det at tale til en Brud?
Omkring en Finger? Troer du, jeg
Tyrannisere vil min søde Nicolai?
128 Nei, han skal justement regjere.
Han er min Herre, han er Alt,
Og jeg vil Intet høre mere!
- »Nei, Barn, nu bli'er det altfor galt!
Du kan jo brug'en
Naar selv du synes, saa engang om Ugen.«
- »Nei, nei!« - »Ih jo! Kom nu!« - »Jeg siger Nei!
Nu skal du gaae din Vei!«
- »Jaja! A veed, du har dit eget Ho'de.
Gjør hvad du vil! See Tiden an.
For min Part a har brugt den mod min Mand.
Og er du klog, saa brug den, naar du kan.
- A lægger Hætten her i din Commode.«

Med disse Ord gik Mette, der var kort
For Hovedet, foruden Afsked bort.

Min Oldemo'er blev gift. I fjorten Dage
- Ja, tænk, i fjorten! - lod
Gud Hymen hende selv og hendes Ægtemage
Al mulig Enighed og Lykke smage;.
Men paa den femtende forstod
Tyrannen, der er alt det Ondes Rod,
Den slemme Kjedsomhed, vor unge Brud at plage.

Hvorfor min Oldemoder
Just den Dag kjeded' sig saa slemt.
Kanskee hun havde det en Smule for - beqvemt,
For megen Overflod af Livets Goder.
Thi Sligt er farligt. Naar man har det godt,
Man væmmes ved den megen Leven flot.
Hvis man i Spil bestandig vandt,
Jeg troer, man fandt
Omsider Spillet ennuyant.
Men jeg har aldrig seet;, at Nogen gaber,
Fordi han taber.

Min Oldemoder følte da som sagt
I høi Grad Kjedsomhedens Magt.
Hun maatte gjøre hvad hun vilde,
Det hjalp til Intet; hun befandt sig ilde.
Hun vilde sye, men Traaden sprang.
Hun prøved' paa at more sig med Sang,
Men Stemmen skranter,
Naar der skal synges uden Auscultanter.
Hun greb en Bog, men havde knap begyndt,
Hun fandt dens Indhold ubarmhjertig tyndt.
Tilslidst beslutted' hun at eftersee sin - Pynt.

130

Her gik det bedre. Phantasten finder,
At her til Klædningstykker, som: en Hat,
Et Shawl en Baldragt knytter sig en Skat
Af lutter dyrebare Minder.
Er Livbaand og en Strimmel
Kan indeslutte Mindet om en Himmel.
Fra Fjedren af en Paradisfugl taler
Et lille paradis, naar Phantasten maler.

Min Oldemoder fik da fat
Paa Kjole, Shawl og Baand og Hat.
Snart søger hun et Stykke frem, og snart
Hun griber til et andet i en Fart.
Saaledes, ved at lede, ved at rode,
Hun kom (kanskee ved Fandens Spil)
Omsider til
Den ulyksalige Commode,
Og fandt, som man formodentlig kan gjætte,
Den næsten glemte, lille, røde Hætte.

Beundrende hun holdt den i sin Haand.
De fine Blonder, denne rige Masse
Af dunkelrøde Baand! -
I Hast hun prøved', om den vilde passe.
Guddommeligt! Et vist coquet
Og fiffigt Sving ved den behaged' hende ret.

131

Har man en Pynt, hvorover man sig glæder,
Man ønsker tidt
At see den - Herregud! - beundret lidt,
Og faae at vide grundigt, om den klæder.
Min Oldemoder fik da Lyst at gaae
I Selskab med sin smukke Kappe paa.

Men nu - o Himmel! Blodet allerede
Er drevet op i hendes Kind -
Det falder hende nu først ind,
At Nicolai - og hun blev hvid af Vrede -
Han skulde være hjemme Klokken fem,

Og den var sex, og han - var ikke kommen hjem!

»Naa, han skal faae! Han la'er mig vente!
- Saa brød hun ud - han veed, jeg sidder her,
Og han - nu morer han sig med Fru Kjær . . .
Aa, det er skammeligt! Jeg la'er ham hente« . .

Her blev hun afbrudt. Hendes Ægtemage
I Stuen traadte hurtigt ind.
»Min Allerkjæreste, han sagde, maa
I Aften paa Comedie gaae.«
- »Jeg maa? Hvem siger, at jeg maa?« - »Min
Søde,
Gjensvared' Manden, kan jo nok forstaae,

132

At jeg vil ingenlunde nøde.
Men Tingen er, at vi skal møde
I Logen hos Etatsraad Kjær. Du skal,
Naar Stykket er forbi, hos dem paa Bal.
- »Jeg skal? Hvem siger, at jeg skal?« - »Nu ja,
Da jeg har lovet det paa dine Vegne,
Saa vil jeg nødig gaae; derfra.«
- »I Mænd - var Konens Svar - er rigtigt egne.
Hvor har du dine Sandser?
Det er jo ikke dig, men mig, der dandser.«
- »Saa gaae da bare paa Comedie«
Blev Manden ved.
»Nei, svared' hun? jeg er desuden kjed
Af denne lange, traurige Tragedie.«
- »Men det er jo et Lystspil vi skal see«
Lød after Mandens Stemme.
- »Ja, det er godt nok. Jeg vil blive hjemme.
Jo, jeg er sikkert oplagt til at lee.
Her maa jeg sidde muttersene.
Du bliver ude - saa skal man ha'e Lyst . . .
Ens Mand, man tænker, er Ens Trøst,
Og saa« - Her hulked' næsten hendes Røst
Og havde kunnet røre Stene.

Og Ægteemanden? Nu, han - taug.
Maaskee ham rørte hendes Stemme;

133

Maaskee han - hvad veed jeg - men han blev
hjemme.
Han alt var skrevet ind i det berømte Laug.

Min Oldemoder, der var kommet efter
Sit eget dominerende Talent,
Og ved en afgjort Seier blev bekjendt
Med Hættens fast vidunderlige Kræfter,
Fandt snart sin Regning ved at bruge
Dens hemmelige Hjælp engang hver Uge.

Et Aar gik hen, paa den Maneer i Fred,
Og med en deilig Dreng min Oldemo'er kom ned.
En Barselseng, man veed, tyranniserer,
Den fører med sig mangt despotisk Bud.
Fra dette Tidspunkt sig især daterer
Den Overlegenhed, en Hustru øver ud.
En Mands Anseelse, man finder,
I Barselstuen mærkeligt forsvinder,
Imens det er en afgjort Sag,
At Konens Vaabenkræfter Dag for Dag

Endog Ved Hjælpetropper bli'er formerede.
Thi Doctor, Jordemoder, Barnet, Ammen
Er' lutter Allierede,
Der, naar det kniber, holde med Madamen.

134

Om nu min Oldemoders Mand
Med meer Courage stod paa Retten,
Der tilkom ham; om han holdt bedre Stand,
Derom jeg intet Afgjort melde kan.
Om hende derimod fortæller man,
At hun fra nu af hver Dag gik med Hætten.

Saa vidt Historien. Om den er sand,
Maa staae derhen. Om vore Koner gaae
Med saa miraculøse Kapper paa,
Det veed jeg ei. Men - Kapper er moderne,
Og - hvad der ofte har mig stødt -
De unge Koner pryde tidt og gjerne
En Kappe med forbistret meget Rødt.
Det er et Factum, kan man vel forstaae,
Jeg ganske løseligt vil pege paa.

Men I, hvem Himlen har bestemt til Smykke
For Mandens Liv!
I, der i Stilhed skabe Lykke
Og inden Husets snævre Vægge bygge
Et Held, der kun kan bygges af en Viv,
I undres dog ei over, at vi prøve,
I Hexerie
At finde Grunden til den Magt, I øve.
Ak nei, det er tilgiveligt! Naar I
135 Blot med et Smiil beherske vore Tanker,
Og med et Øiekast formaae at sætte Skranker
For al en Mands Philosophie,
Saa er det ei forunderligt, om vi
I dette Smiil, i dette Øie,
I denne Magt, hvorunder vi os bøie,
Fandt Noget, der er nærved - Hexerie.

136

En Digter og hans Elskede.

(Morgen-Situation)

Min Elskede sidder med tankefuldt Blik
Og yndige Lader,
Og nipper af Theens forfriskende Drik,
Og kaster i Bogen stjaalent et Blik,
Og sidder og blader.
Og alt imellem hun vugger et Noer,
Og synger: Du Søde! vox og bliv stor,
Og smuk som din Fader!

- Min Elskede ligner din blændende Dag,
Brasiliens Sommer!

Den svømmer paa Engen med stille Behag,
Og dufter og dør i et Aandedrag,
Naar Aftenen kommer.
Men Solen vækker ved Morgenens Dug
Din rødmende Dag med et brændende Suk,
Brasiliens Sommer!

137

Jeg kom fra Reisen med soelbrændt Hud
Og Længselens Klage;
Da mødte jeg dig, min livsalige Brud!
Blufærdig du gik med Familien ud,
Og Skotted' tilbage.
Lig Solens Straale min Tankes Glød
For dig, min rødmende Dag! udgjød
Sin Længsel og Klage.

- Min Elskede ligner din pragtfulde Nat,
Arabiens Hede!
Naar Ørkenen strækker sig heed og mat,
Da kommer den dybe, stjernede Nat
Med Skygger saa brede.
Og Natten kjæler den hede Begjær;
Dugtaarer dine Cisterner er',
Arabiens Hede!

Fortæret, Elskte! af Længselens Brand
Jeg kom fra det Fjerne.
Da traadte du hen til den eensomme Mand
Som Natten, der trøster Ørkenens Sand
Med Kjærligheds Stjerne.
Din Aande Kjølighed til mig har;
Dit Øie, der smægted' i Taarer, var
Min skjulte Cisterne.

138

- Hjertelskte Hustru! min tugtige Viv!
Min Adelaide!
Hvi synker dit Hoved, et blomstrende Siv?
Hvi sidder du taus, min drømmende Viv?
Og skotter tilside?
Hvi springer Undseelsens Roser ud
Og dækker som Sløret din Kind, min Brud!
Og Nakken den hvide?

Guds hellige Moder! saa taus? O tael!
Hvad feiler dig, Kjære!
Min halve Himmel fra dig jeg stjal:
Thi har jeg Ret til din halve Qval,
Og den vil jeg bære.
Hvi peger du taus paa den sovende Glut?
Hvad? troer du mit Kjød og mit Blod forskudt?
O, frygt ei, du Kjære!

Har du da glemt, at Frelseren fik
En Krybbe til Leie?
At Ismael fandt den lædskende Drik,
Mens Hagar fulgte med haabløst Blik
Sit dyreste Eie?
O, sørg ei, at vor Fremtid er mørk!
Til Kjaba fører os Eensomheds Ørk
Og brændende Veie.

139

Jeg vil ei sørge, jeg heller ei kan;
Thi min er en Krone!
Dit Favntag er mit blomstrende Land;
Dit Skjød som Rigets ypperste Mand
Jeg valgte til Throne!
Naturen lyser i Kuld og Kjøn
Det Barn, der dier dit Bryst i Løn,
Min yndige Kone!

- Imens jeg talte, begyndte smaat
Min Elskte at smile.
»Tys! - sagde hun - tael lidt sagtere blot!
»Du vækker mig Drengen; han sover saa godt,
»Og trænger til Hvile.
»Men vil du vide, hvorfor jeg er vred,
»Læs Digtet her, jeg standsede ved,
»Om »Cypripors Pile.«

»Vel skal det hjælpe mig stort, at vi
»Vor Kjærlighed skjule.
»Det Digt er af dig; du skildrer deri
»Hvad du har kaldet: En Nats Poesie,
»Og lyver en Smule.
»Ak, hvad man bekjender en Digter bly,
»Det veed imorgen den halve By -
»I flygtige Fugle!«

140

O stands - jeg sagde - døm med Fornuft
Hvad Folk kalder Pletter.
Som Digter giver jeg Følelsen Luft
I Riim og Toner, i Rhythmernes Duft
Af ømme Sonnetter.
Er det ei Gratiens Slør, hvori
Jeg hylled' dit tugtige Livs Poeste
Og Kjærligheds Nætter?

Ak, vredes ei, at jeg skildrer Sligt
Og lader det trykke!
Jeg synes dog, det er Digterens Pligt
At skrive for Folket et trøstende Digt
Om Menneskets Lykke.
Den ømmeste Taare, den reneste Lyst,
Den giver jeg Ord og smeltende Røst
Og digterisk Smykke.

- »O, de Poeter! ja dem vil vi troe!«
Saa udbrød hun atter,
Og lullede min vaagnende Glut i Ro,
Og hvisked': »Din Fader er øm og tro!
»Men - sang hun med Latter -
»Tag ikke til Mønster den hæslige Mand!
»Bliv ærbar i Tale - lidt meer end han;
»Og - bliv ei Forfatter!«

141

Gadescene om Natten.

Alt er stille, Maanen kaster
Lange Skygger ud fra Huset.
Taus og kjærlighedsberuset,
Elskte! til din Dør jeg haster.
- Tys! en Flok af Sviregaster
Op ad Gaden drukne gyng
Og forsamles i en Klynge
Udenfor Restaurateuren.
Hør! nu buldre de paa Døren!
Hvor de huje, hvor de syng!

De er' gale! Hvor de tromme
Snart paa Døren, snart paa Ruden!
Knak! der sprang den! - Hvilken Tuden!
Jeg vil skjule mig heromme.
Vægterne fra Hjørnet komme:
»Her er nok Maleficanter;
Stop ham!« - Der er fleer Drabanter.
Hvor de raabe, hvor de pibe!
Kan de faae dem? - To de gribe.
- Ja, nu er' de Arrestanter.

142

Elskte! var den dunkle Gade
En af Romas snævre Gyder,
Hvor saa tidt en Guitar lyder,
Sang jeg dig en Serenade.
Her forliebte Folk er glade,
Naar en Vægter uden Studsen
Seer dem gaae med Kindens Blussen
Om paa Gaden som fra Sandser.
- Der er En! See kun, han standser,
Mens han letter paa Kabudsen,

Elskte! kold og trist er Natten;
Gjennem Luften Toner skjære,
Der endmeer mit Tungsind nære -
Fy for Fanden! det er Katten!

- See, jeg vifter dig med Hatten
Mit Godnat! Sov sødt, du Søde!
Drømmens Vinger, fløielsbløde,
Vifte til dig mine Tanker,
Hvad der i mit Hjerte banker,
Hvad i Sukket sagte døde.

143

Paa Strandveien.

Rullende henad de støvede Veie,
Kjøre vi muntert og let.
Træerne strække, medens de neie,
Efter os Bladenes Nei.

Søen er speilklar,
Vandene blaa.

Stjernerne spille
Med Glands derpaa.

Kudskene smelde, Hestene springe.
Mærker du, han vil forbi?
Tversover Sporet listig vi svinge -
Jeg er en Kudsk med Genie!
Hestene rende,
Træernes Løv
Skjuler os naadig
For Qvalm og Støv.

144

Vinde, her lufte paa vuggende Vande!
Vinde fra Sø og fra Sund!
Kommner og kjæler min Elskedes Pande,
Vifter omkring hendes Mund!
Elskede! Vinden
Haster fra Sund,
Kysser med Glæde
Din Kind, din Mund.

145

I et Selskab.

Lad mig gaae! Jeg drikker ikke meer!
Jeg vil ikke meer med eder klinke.
Vinens Gud er her; men Ingen seer
Ham, den glade, med sin Thyrsus vinke.

Straalen fra Champagne-Flaskens Hals
Springer ud i skummende Cascader.
Ak, men I, som var jert Liv tilfals,
Stive staae og med forknytte Lader.

Druen vinker eder, purpurblaa,
I Madeiren eders Haab forgyldes -
Svar mig da, hvor kan I tænke paa,
Hvad en unaturlig Vedtægt skyldes?

146

I har givet mig den stærke Drik,
Presset hede Druer i mit Bæger,
Og vil tvinge mig i eders Skik,
Mens en Gud med mine Sandser leger.

Medens Vinens Aander kjækt befrie
Diffterne, der ellers lydigt slumre,
Skal jeg tee mig sømmeligt som I,
Sidde ned i eders Sal, den lumre.

Skal betragte følesløs og kold
Al den Skjønhed, der forbi mig sværmer,
Lægge Panden i beregnet Fold,
Vogte mig, at Ingen jeg fornærmer.

- Kjære Herre! lad mig gaae min Vei!
Drikke Viin som De, det kan jeg ikke.
De har god Natur, er kold og bleg,
De kan uden Frygt Madeira drikke.

De har god Natur og godt Humeur.
Naar De vel har klinket, raabt og drukket,
Er De dorsk og villjeløs som før,
Deres snævre Bryst som før er lukket.

147

Dem, jeg veed det, volder ingen Meen
Denne Viin, saa fyrig og saa stille.
Drik kun De! og sæt Dem som en Steen
Hen ved Spillebordet for at spille.

Ak, men mig beruser Vinens Magt!
Mig betvinger Vinens Lyst og Varme!
Inden i mig jubler Verdens Pragt,
Og jeg savner Alt med Beiler-Arme.

- Unge Jomfru! ung og faur og fiin!
Beed mig ei saa bønligt om at drikke!
Dette Glas med Spaniens hede Viin,
Troe mig, taaler jeg iaften ikke.

Farlig er for Mennesket den Glands,
Vinen spiller med i Glassets Skaaler.
Vinens Perler, i olympisk Dands,
Lokke med udødelige Straaler.

Disse Perler, Venus-Øine hver,
See paa mig saa brændende, saa klare -
Skjønne Jomfru! staae; mig ei saa nær!
Blot et Glas - og Gud maa Dem bevare!

148

Hvis jeg drak - o skrøbelige Liv! -
Blot et Glas og lod mig sødt bedaare,
Faldt jeg Dem om Halsen - ak, tilgiv!
Trykte Dem til mig med Kys og Taare.

Ja, der er en Magt i Vinen gjemt,
Der med Herskerbud vort Bryst bevæger.
Denne Magt - jeg føler det beklemt -
Grumt med Menneskenes Idræt leger.

- Villig giver jeg Enhver sin Ret.
Jeg vil troe, I gode Mænd og Fruer!
At i eders Kreds jeg passer slet;
Mig til Gjengjæld heller ei den huer.

Lad mig da, mens Legen end er god,
Gaae i Fred fra eder, gode Venner!
Her i Salen ruller sygt mit Blod;
Vinen mig med Feberhede brænder.

Det er Synd, I see paa mig med Spot,
Søge Strid, fordi jeg ei vil drikke.
Kjære Herrer! vi kan enes godt -
Nei, men drikke med Jer kan jeg ikke.

149

En Nat i en Jolle paa Havet.

Hvor Havet er dunkelt! Kun de skumhvide Toppe
Af mørke Bølger dukke skvulpende fra Vandet,
Som Dukænder med hvide Fjer. Jeg øiner ikke Landet,
Kun den fjerne Himmel, hvor alle Stjerner er' oppe.

See Karlsvognen, hvor den tindrer! - Tag mig med, Kammerat!
Paa Kattegattets Vande, hvor intet Lod bunder,
Driver jeg eensomt om - og snart gaaer jeg under -
Min Arm er lam; jeg har roet som en Desperat.

Jeg har hverken Lods eller Kompas. Vandet sukker og siver
Ind i min Jolle; jeg begynder at blive mat.
Captainen - den Hallunk - har kastet mig ud i Nat
Og ladet mig ligge i Jollen her, hvori jeg driver.

150

Den Kjæltring! han blev vred som en Tydsk,
Da han traf mig hos Konen. Men lad ham bande!
Han vil faae at see, om Ane Mari' er kydsk!
Hendes Galaner kan fylde Nordsøens Vande.

I Stjerner! uden Medynk I gaae jeres Gang.
I skinne saa smukt, men som lis er' I kolde.
Frelser mig, om I kan! Natten er saa lang;
Og jeg veed, min Baad kan ikke holde.

Hvad skal Enden blive? Jeg skvulper frem og tilbage -
Vinden farer over min Kind saa kold, men saa frisk.
Vi faae Storm - see kun, hvor hurtigt Skyerne drage,
Og under mig vrimler det af urolige Fisk.

Stille! Jeg hører Slag som af Aarer -
Jeg hører Pladsk i Vandet - kanskee Hjælpen kommer snart.
Det er en Storbaad - nei, mit Syn mig i Mørket daarer -
Hvem kan skyde den forfærdelige Fart?

Jesus! det er en Hai! - Der er den . . . vil du bort!
Med min Aare skal jeg støde dig dybt i dit Gab!
Hvad vil du med din uhyre Flab?
Satan! vil du nappe mig? Ja, jeg skal . . . vil du fort!

151

Hvad var det? Hvilket grueligt Ryk i min Arm!
Har den bidt min Haand af? - O, den Rakker! - See, hvor Blodet
Pidsker ud i en Strøm saa lunken, saa varm -
Jeg vil standse det - jeg vil . . . jeg vil ikke tabe Modet.

Stod Jollen blot stille! - Jeg vil lægge mig ned
Paa mit Knæ - ak, det vil ikke standse!
Med mit Halsklæde vil jeg . . . men jeg segner derved!
Hvor det værker! - Ha, det er alt det jeg kan sandse!

- Jeg er mat, dødelig mat! - Herinde det banker;
Hvert Slag af mit ængstede Hjerter kan jeg høre.
Stille! stille! Forvildes mine Tanker?
Som Klappren af Seildug det lød for mit Øre.

Det er et Fartøi - o Gud! Endnu er der Haab!
Det er mig nær - see, Mandskabet paa Dækket stimler.

Jeg vil raabe dem an - - de komme, de har hørt mit Raab -
Ak, jeg kan ikke mere - jeg svimler.

152

Udstyret.

(1835.)

Hil sidde I Kræmmere, store og smaa!
Hil sidde I Kjøbmænd bolde!
Vil Gud, da sætter jeg snarlig Bo,
Og agter mit Bryllup at holde.

Saa købe vi ind for Huus og Gaard
Hvad Himlen vil os beskjære.
Thi er jeg kommen til Eders Boder
Alt med min Hjertenskjære.

Saa have vi sørget for Fadebuur,
For Kjøkken og Kjælder behænde.
Nu skulde vi tænke paa Høienloftssal,
Hvis Gud det saa vilde vende.

153

Saa have vi kjøbt os Dug og Disk
Og Maal i Tønder og Skjæpper -
Hr. Høier! I er en veltænkende Mand,
I vise mig vævede Tæpper.

I vise mig Tæpper af liflig Lød,
At bredes paa Høienlofts Tilje.
De være virked' med Rosensblad,
Med Tymian og med Lilie.

Fremmerst i Flok gaaer adelig Mand,
Og strunk han sidder paa Tofte.
Sidst man tænker paa nedrige Stand,
Der skjules af ydmyg Koste.

Jeg købte mig Silke, jeg købte mig Fløil,
Og Hermelin til Belægning.
Nu skulde vi tænke paa nedrige Stand,
Paa Lemmernes Underbedækning.

Den Sommerdag blid man klæder sig let,
Men varmt under Frostens klare.
Hr. Feyerskou sidder bag bonede Disk,
I vise mig uldne Vare.

154

I vise mig strikkede Trøier af Uld,
Og retskafne jyske Sokker.
I vise mig Strømper for Jomfru-Fod
Og Svanebaier til Klokker.

Saa have vi kjøbt for Huus og Gaard

Hvad Menneskets Hjerte forlanger.
Min elskede Brud! gak ind med mig,
Jeg flyer Eder gyldne Spanger.

Om Halsen jeg lægger en Perlerad
Og om Eders Arm Braceletter.
Og i Ebers Haar, mit blomstrende Liv,
Jeg kunstige Roser fletter.

- Dagen helder og Sol gaaer ned,
Og Kræmmeren Boden lukker.
Træd ind, min Elskede, nær herved,
At see paa de slettede Vugger.

Allerkjæreste min, og rødm kun ei,
Og skot kun ikke tilside!
Haabet beskjemmer aldrig en Mand;
Han tænker paa Alt itide.

155

- Dagen helder og Sol gaaer ned,
Og Skyggerne vorde saa lange.
Nu mærker man ei til Menneskets Dont
Og ei til Fuglenes Sange.

Aftenen glider saa sagte ned.
Nu nærmes Natten den blide.
Min Hjertenskjære, saa trøst jeg gaaer
Til Hjemmet ved Eders Side.

156

Smaadigte fra Rom.

I.

Om Aftenen, o Rom, er' dine Gader
Belyste sparsomt. Blandt antike Steen
Og Søilestumper snuble mine Been,
Og i moderne Dynger Skarn jeg vader.

Kun hvor Madonnas, hvor en Helgens Billed
Paa Muren af et Huus er ophængt, sees
Lanterner, Voxlys, stundom vel en Snees,
Af from Uvidenhed foran det stillet

I Helgener! jeg nægter Eder ei
Det Ave, Romerinden til Jer beder.
Ved Eders Hjælp jeg mangan Nat fandt Vei
I dette Mørke, der gaaer ud fra Eder.

157

II.

Hvad er Grunden - spurgte jeg igaar
Min Værtindes Datter - hvad er Grunden,
At den unge Romer Kappen slaar
Over Skuldren og bedækker Munden,
Ja endog til Panden Kappen naar?
»Eh, perchè!« - hun gav til Svar igjen
Noget skjødesløs, men dog med den
Romerinden egne gentillezza -
»È cosi costume, è grandezza!«

Ak, hun feiler! - Romerne, der see
Alle Gader, alle Torve bæere
Vidnesbyrd om en forsvunden Ære,
Mens de selv, som paa et Mausolee
Sønderbrudte Statuer, beskues
Af den Fremmede med Ynk, maae blues,
Rødme for sig selv og skamfuldt gaee
Der hvor Fortids Mindesmærker staae.
Derfor hylle de sig ind paa Gaden;
Derfor gaee de skulende forbi
Minderne, der graves ud i Staden.
Hiin Triumphport, dette Bad, Façaden
Af et Tempel, Søjlers Symetrie
Fylder Romeren med Skræk, han fæster
Blikket sky paa Keiserborgens Rester.

158

Man berømmer Julius, Gregor,
Sixtus, Pius, Alexander. Gruset
Har de ryddet fra den gamle Jord.
Hist sig hæver atter pragtfuldt Huset,
Hvor August har boet. Fra Colosseum
Lyder - o Forandring! - et Te Deum.
Templerne, forsvundne Guders Hjem,
Aabnes atter. Vaticanet
Bugner af de Skatte, man trak frem,
Af de Monumenter man har ranet
Fra en Jord, her skamfuld skjulte dem.
Og den Fremmede forbauset triner
Mellem Forums herlige Ruiner.
Med Begeistring fælder han den Dom:
Man har gravet ud det gamle Rom!

Ak, og under denne travle Færden,
Denne Rydden af en hellig Jord,
Al den Iver efter hvert et Spor
Af en glimrende, men uddød Verden,
Synker Romerstaten Trin for Trin,
Drømmer Romeren i Processioner,
Slummerdysses af Sixtinas Toner,
Stirrer sig paa Voxlys-Kjerter blind.
Fede Munke syngende, mens han sover;
Og, som Guder for Barbarer faldt,
159 Sees han med ukjendelig Gestalt
Som en Torso knuust og styrtet alt;
Seclers Gruus har lagt sig alt derover.

Pius, Alexander og Gregor!
Naar skal vel den Reisende, der kommer
Til sit Hjem fra Eders Munkes Chor,

Glad berette: Pavens Magt er stor!
Han har gravet ud den gamle Romer!

III.

Rom, bemærker den Reisende snart, er ypperlig brolagt,
Rullende glider man let over de huggede Steen.
Sovende sødt og fromt Prælaten kjører til Kirken;
Den apostoliske Vogn jevnt og mageligt gaaer.
- Hellige Steen paa den appiske Vei! I ligge kun ujevnt.
Kjører man ind paa Jer, bliver man ængstet og stødt.
Vil I mane den søvnige Slægt? O, spar' eders Møie!
Hvem har Templernes Sprog, hvem have Statuer vakt?
Her i den hellige Stad, hvor hver Mand troer paa et Under,
Og hvor ugentlig eet offentlig sees adopteert,
Naar den appiske Vei, naar Stenene skrige til Himlen,
Troer man det ikke; man veed, Troen derpaa er forbudt.

160

IV.

»Seent om Aftenen knirked' min Dør« - en Tydsker fortalte -
»Røvere! raabte jeg høit. Skjændige, romerske Pak!
»Hurtig en Arm blev lagt om min Hals; og Røveren, tænk Dem!
»Var den velsignede Glut, hende, der røver min Ro.«
- Jeg gik hjem melancholsk, slog an de lyriske Streng:
»Amor! flygtige Gud! nægter du Digteren Stof?
Eller, o Himmell! maaskee du gaaer og søger mig hjemme
Ved den kjølige Strand, husker ei paa, jeg er reist.
Veed du det ikke, saa hør: jeg boer i Via Frattina,
Fjern fra Venner og Slægt, fjern fra mit Fædreneland,
Fjern fra dem, hvis Kjærlighed før har været min Lykke.
Tro mig, aldrig som nu har jeg behøvet din Hjælp!«
- En af Muserne fløi forbi og standsed' i Farten:
»Er du bedrøvet, min Ven?« - »Amor har nægtet mig Stof.«
- »Daarskab! brug din Fornuft, og husk paa Himeros' Luner.
Du har jo klaget for mig over den grusomme Gud.
Tænk paa Kjærlighed ei; betænk din Tids Interesser!
Føler du Drift til Sang, klag ikke, der har du Stof!«
Ilende bort hun gav mig - gjæt! - en Stænder-Forhandling,
Pakker Aviser paa Tydsk, Pakker Aviser paa Fransk!
161 Ak, i vor Tid holder endog Parnasset Aviser!
Intet Under, at jeg politiserer i Rom.
Men fortredelig gaaer min Tid. Den romerske Himmel
Øiner jeg knap af Sorg over den romerske Stol.
- Amor! flygtige Gud! o send din ømme Bekymring!
Den var mig let tilforn! tung er mig Staternes Brøst.
Glem blot ikke, jeg boer i Rom, i Via Frattina,
Skraaes for en Modeboutik - Huset er vist dig bekendt.
Tidligt og silde man seer den flittige, smukke Modista
Sidde derovre og sye, hyllet i Blonder og Baand.
Kun imellem hun kaster et Blik, et skjelmsk, men et stjaalent,
Til mine Vinduer op - Huset er vist dig bekendt.

Det er en herlig Glut! I Carnevals-Dagene stjal hun
Mangt et Hjerte, der nu offerer dig Bønner og Suk.
Vims og munter sværmed' hun om, ageerte Tedesco,
Klædt i en Maler-Habit, Blouse med Fløiels-Barret.
Nydelig saae hun ud med Knebelsbarter og Fipskjæg,
Maske hun ei havde paa; ak, thi hun veed, hun er smuk!
- Skraas over for det yndige Barn, o Søn af Cythere!
Boer jeg. Skynd dig og kom! - Huset er vist dig bekendt.

162

Fornarina.

Den skønne Fornarina, Raphaels
Maitresse, som bekendt, er malt af Tvende:
Af Giulio Pippi først; og siden hendes Sjæls
Behersker, Raphael, har afmalt hende.

Ja, du har truffet, Giulio, paa en Prik
Hiin klare Pande, denne Mund, der smiler,
Mens forud for Mysteriet den iler;
Og Attraa er i hendes Blik,
Og hedt i Karnationen Blodet ruller.

Men du har malt os Bolersken. For mat,
For blød og slap er Arm og Bryst og Skulder,
Som leed hun af en gjennemvaaget Nat.

Hvor anderledes, Fornarina, straal
Din Skjønhed hist i Florents Gallerie!*

* 163 Det Held, der flød til dig fra fulde Skaaler,
Forkynder mildt dit Aasyns Harmonie.
En stille Sandselighed duftig svømmer
I Øiets Dyb. Du undrer dig endnu,
Og et undseeligt Træk fortæller os, at du
Om Kjærlighedens Lykke drømmer.
Alt tyder paa, at du er ung og sund,
Tilfreds med dine Kaar. Men Munden tøver
Endnu blufærdig, fremmed, mens den prøver
I Ord at fatte din Tilfredsheds Grund.

164

Henimod Aften ved Rom.

(Efter et Malerie af Küchler.)

Dagen med slappe Vinger synker saa heed, saa mat,
Og vender sig varmtaandende mod den kjølige Nat.

Luften glimrer med Støvet i Solens Straaler; lummer
Og trykkende den standser og dvæler som i Slummer.

Men Vinden rendser Luften. Aftensolens Skjær,
Spillende vidunderligt, forgylder Lundens Træer.
Og Vedbend og Pinie, her staae i Markens Furer,
Sees i Aftenrøden med skarpere Contourer.

- Stille, jeg hører Stemmer. Der er Folk nær herved.
Et spædt Barn skriger; en Qvinde taler med.
Melodisk, fast sørgmodig hun siger lavt: »Maria!
Prendi il bambino. Eccolà tua zia!« *

* - 165

Fra, den Kant kommer Stemmen; hist skimter jeg en Muur,
En Rest af Ruiner ved et brøstfældigt Skuur.
Jeg vil nærme mig forsigtigt mellem Krat og Stene -
Hiin lille Busk afveien - ak, hvilken yndig Scene!

En Qvinde, ung og fyldig, med halvblottet Bryst,
Fordybet som det synes i sød veemodig Lyst,
Sidder hift paa Bænken og lader Blikket glide
Med Ømhed og Bekymring fra Drengen ved hendes Side.

Det er en dygtig Unge. Hvor but og hvor vred
Han skeler til Katten, der taus har sat sig ned.
Man seer, hvorpaa han tænker, imens han løfter Skjorten.
Længe varer det ikke, saa napper han nok Morten.

Han holder sig til Moderen, er Kjæledæggen vist,
Skjøndt nu har hun kun Øie for hans Broder, Glutten hist,
Den lille halvaars Pusling; han stikker frem dernede
Af en flettet Gangkurv som en Fugl af sin Rede.

At gaae skal han lære, det lille, stakkels Kræl!
En Qvinde, vel hans Moster, har lagt sig ned paa Knæ
Og lokker ham med Haanden. Der fik han fat en Finger.
Som alle Smaabørn pleie han den til Munden bringer.

166

- Ja, yndig er denne Gruppe! Og over Hver især
Kaster Aftenrøden et klardunkelt Skjær.
Hvilken Ro! hvilken Stilhed! Hvor skjøn er Qvindens Smerte,
Mens hun seer paa Glutten, hun har baaret under Hjerte.

Med et Blik som dette kan kun en Moder see.
Der er en øm Erindring, der er en Fødsels Vee,
En Kummer for den Fremtid, der Barnet er beskikket,
En stille Glædes Tindren og en Ydmyghed i Blikket.

- Tys! jeg hører Fodtrin. Folk gaae til Huset hen.
Det er vel bedst, jeg stjæler mig sagte bort igjen.
Jeg vil ei forstyrre Jer, i Fred I boe og bygge!
Madonna, som I haabe, beskjærme huldt Jer Lykke!

167

Reisen paa Apenninerne.

Skrevet til Melodie af Fredmanns Epistler, Nr. 47.

Morgentaagen stiger, fugtig og raa;
Bolognas Paladser i Dæmringen staae.
I Stilhed vi kjøre; den pragtfulde By
Passerer i Tanken Revüe.
Luften falder kjølig; hjælp mig et Gran!
Fast fryser jeg som en forfrossen Toskan.
Min Kappe gled ned fra min Skulder - see saa!
Til Florents, til Florents vi gaae !
Nu er Vognen mit Huus, Veturinen min Vært.
Kammerat, Appeninen skal tages paatvert.
Med et Forspand af Stude - see kun, i Galop!
Bestige vi Bjergenes Top.

168

Hvem er det, der kommer? En med et Læs.
Der bøier han ind paa det duggede Græs.
En Hest og et Æsel, det er hans Spand;
Man hjælper sig her som man kan.
Trøien har han slængt om Skulderen løst,
Og hviler paa Knipperne fast gratiøst.
Hans Ansigt er solbrændt, mørkt er hans Blik;
Han smelder og pidsker sit Krik.
- See, hvor Taagerne skilles og Solen gaar op!
See, hvor Bjerget i Dæmringen løfter sin Krop!
See, hvor Himmelen klares! - En Sky driver hen,
Og flygter og nærmes igjen.

Kommer du fra Danmark, svævende Sky?
Ak, dig har jeg seet ved min Fædrene-By.
En brændende Middag paa Himmelens Blaa
Du sneehvid og skinnende laae.
Bierne med Brum blandt Kløveren fløi;
Jeg hviilte mig døsig og træt paa en Høi.
Mit Ansigt jeg dækked' paaskraa med min Hat -
Saa varm, saa behagelig mat!
Hvis du drager tilbage, saa hils paa mit Hjem!
Hils dem Alle! fortæl, hvor jeg tænker paa dem!
Men fordølg mine Klager! fordølg, at jeg tidt
Af hemmelig Hjemvee har liidt.

169

Veien bliver munter. See, den er fuld
Af Kærrer og Æsler, belæssed' med Uld.
Der kommer en Reisevogn, bygt elegant,
En engelsk Karosse, min Sandt!
»Den var aldrig engelsk.« - Jo, jeg er vis -
Fra Vinduet kikked' en gabende Miss.
Paa Bukken en Morian sad som en Steen;
En Bulbider mellem hans Been.
- Gaetano! saa stands dog! Hvad I har en Hast!
See, min Kuffert er skrabet. Bind Tougene fast!
Og min Hat, ak, min Hat - er da Mennesket gal? -
Er gledet af sit Federal.

Hele Dagen gaaer det opad og ned,
Mens Solen har hævet sig brændende heed.
Og Luften er varm som ved Midsommers Tid;
Ja, Himlen af Heden er hvid.
Popplen staar ved Veien, dækket af Støv,
Men dybt i October med blomstrende Løv;
Og Engen paa Skraaningen, dufter den ei
Som Engen i Danmark i Mai?
- Kjære Venner! betragter den Udsigt vi har!

Seer igjennem min Kikkert ! - Ja, deiligt, min Fa'er! -
Hine blaalige Bjerger, man fast skulde troe,
Var Skyer, der slog sig til Ro.

170

Vognen holder stille. Skal vi staae ud?
Ak nei, Veturinen har hentet en Stud.
Betragt kun, hvor Bjerget kneiser mod Sky;
Til Forspand vi trænge paany.
Eggen bliver øde, stenet og raa,
Ved Siden af Bjerget gaee Veiene skraa.
Og Luften er vindig, Støvet slaar op
Mod Pilens forknyttede Top.
En avant! Veturinen og Driveren alt
Svinge Pidsken og skrige - det gaar med Gevalt.
See, hvor Dyrene trække! see Hjulenes Spor!
- Den Bakke var Satans, min Bro'er!

Aftenrøden hist, et Purpurgvandt,
Drapper sig langsomt om Skyernes Kant.
Og Veien gaar nedad; Bjergene slaee
De graanende Skygger derpaa.
Hesten traver hurtig, munter og let,
Med Bjælder om Halsen, i Manken et Net.
I Dalen dernede Klokkerne gaee
Til Vesper for Store og Smaa.
Veturinen har aftaget Hatten - see kun!
Og i Stilhed et Ave bevæger hans Mund.
- Med et Ave til Afrenens synkende Gud
I Andagt min Sjæl bryder ud.

171

Hurra, Kammerater! Her, som jeg seer,
Er Huset, der skaffer os Nattekvarteer.
Vor Kudsk holder stille. Stop! det var bra'!
Og En spænder Hestene fra.
Kjældersvenden kommer, vindig og let,
Og slaee under Armen en hvid Serviet.
Der er han - bevar's! - med et eneste Hop
Ved Trinnet. Aa Kjære, luk op!
Han er deilig! I Trøien af Nankin han staaer,
Med et okkerguult Ansigt og kulsorte Haar,
Med den høirøde Hue sat fiffigt paaskraa,
Og Tøfler af Sasfian paa.

- Dagen er til Ende; Maaltidet holdt.
Ak, hvad skal jeg oppe? Mit Kammer er koldt.
Med Øiet, der gnikker, Naturen faaer Bugt.
Til Hvile da! Lyset er slukt!
Ude skinner Maanen, dustig og fiin,
Og stjæler sig ind ad det aabne Gardin.
O see, hvor den spiller paa Gulvet; som om
Til Sengen den trøstende kom.
Som en Natlampe høit paa det dæmrende Blaa
Skal den lysende for Apenninerne staae.
Du, som tændte dens Straaler, o Verdenens Aand!
Jeg giver mig hen i din Haand!

172

— — — — —

(Fremsagt af Mad. Nielsen paa en Aftenunderholdning d. 1ste April 1832.)

Vel elsker jeg høit, o Danmark! din Kyst,
Der smiler med Bakker og Sletter,
Din Mark, der dufter i Sommer og Høst,
Og Skoven med Fuglens fløitende Røst,
Og Lundenes kjølige Nætter.
Dog tykkes mig fast, dit udstrakte Hav
Med ilende, blaalige Vande
Har snart paa min Kjærlighed større Krav,
End selv dine grønnende Strande.

173

I mangt et Rige kan Hav og Sø
Gaae ind mellem enkelte Dele:
I Dannemark ligger der Øe ved Øe;
Dem alle forbinder den favnende Sø
Og danner dem først til et Hele.
Utallige Stjerner tages i Favn
Af een og den sammne Himmel:
Vor Himmel er Havet; fra Havn til Havn
Omringer det Øernes Vrimmel.

Vel ærer og agter jeg høit Enhver,
Der søger med Kraft at virke,
Hvad enten han drager et blinkende Sværd
I Krigen, eller i boglig Færd
For Sandheds usynlige Kirke.
Dog tykkes mig fast, den dristige Mand,
Der, selv naar hans Ankertoug briste,
Bevarer sit Mod paa et oprørt Vand,
Han vover lidt meer end de Fleste.

174

Vel veed jeg, at Seierens duftende Krands
Uvisnelig smykker de Kjække,
Der stred for Dannemarks Ære tillands;
Ja, jeg beundrer den menige Mands
Bedrift i den sluttede Række.
Jeg veed, at Søen i Bugt og Havn
Skal svinde som Dug, forinden
Vi glemme Daniel Rantzaus Navn
Og Heltens Seir over Fjenden.

Og dog, imedens jeg munter slaar
Med Plektret de lyriske Streng,
Fast uvilkaarligt min Tanke gaaer
Og dvæler paa Havet blandt Master og Raa'r
Og mellem de tjærede Dreng.
Naar Havet hviler i kongelig Pragt
Og gilder med langlige Bølger,
Da ligger deri en unævnelig Magt,
Som Dansken aldrig fordølger.

175

Og naar der kjæmpes tilsøes et Slag,
Da driver det mig til at sjunge,
Om Seieren under et uplettet Flag,
Om Skibenes Gang og Kanonernes Brag,

Mens Bølgerne rulle saa tunge,
Og Vinden, der suser i bugede Seil,
Og Skriget og Dampen og Braget,
Og Skummet ved Skibenes Agterspeil
Begeistre mig høit for Slaget.

Hvad trænger en Seir paa det faste Land
Til Mindet i Digterens Sange?
Paa Landet gaaer Rygtet fra Mand til Mand,
Og Bautastene reises paastand,
Og rundt Trophæerne prange.
Og afbrændte Broer, en omhugget Skov,
Og Bakker og Sletter og Grunde,
Og Bonden, der griber paany sin Plov,
Er tusind fortællende Munde.

176

Men Havet er taust. Hvor Slaget stod,
Der skumme de brusende Vover.
Hvo kjender det Sted, som Kjølen forlod?
Hvo aner i Strømmen det udøste Blod,
Naar Bølgerne skylle derover?
Ja, Havet skriver med flygtig Skrift;
Det er for stolt til at bære
En Bautasteen om en Seiers-Bedrift,
Der kunde forkynde dets Ære.

Men - udsletter end den rullende Sø
Hiin Seier, den hjalp til at vinde,
Den haver den Skjæbne, den aldrig skal døe;*
For Seieren paa den rullende Sø
Er Menneskets Bryst et Minde.
Og er end et værdigt Stof for et Digt
En Kamp paa Sletten og Heden,
Jeg synger - og tykkes, det er min Pligt -
Jeg synger om Slaget paa Rheden.

* - 177

Faa Timer endnu - da stiger paany
Af Natten paa Morgenens Strimer
Hiin anden April, hvis evige Ry
I Dannemark rækker fra By til By,
Hiin Kamps mærkværdige Timer.
Hiin Dag, hvor der kjæmpedes Mand for Mand
Mod Fjendernes vrimlende Flokke,
Og danske Grævlingehunde beed an
Alt med den engelske Dogge.

Da saae man, et Blokskib, fuldt af Brøst,
Kan stride med Orlogsfregatter.
Thi, dækkes det af et Menneske-Bryst,
Der aander med Seierens høieste Lyst,
Da møder det Vold med Latter.
Og Kampen raste - hiint Fartøi stod
En Smule paa Grund - kan ei nægtes!
Hvad siger det mere? Naar Grunden er god,
Saa staaer man fast, naar der fægtes.

178 Faa Timer endnu - da stiger igjen
Af Natten Skjærtorsdag-Morgen;
Og Bølgen, der ruller i Kongedyb hen,
Fortæller om mangan en falden Ven,
Der savnes i Hytten og Borgen.
Det flydende Hav er kun daarlig tjent
Med Minder for Evigheden;

Hertz, Henrik, *Digte fra forskellige Perioder, 1.-4. Deel.*, 1851-62.

Men her i vort Bryst er et Gravmonument,
Der vidner om Slaget paa Rheden.